Klimatkrisen är här, men vad kan jag göra åt det?

av Ulla Wennermark, Göteborg Kungsporten Rotary-klubb

Vi vet att ju snabbare vi ställer om, ju enklare och billigare blir omställningen, desto bättre blir världen i framtiden att leva i. Frågan är vad vi som enskilda människor kan göra?

Var och en är vi en del av lösningen. Vi kan påverka mycket! Det handlar om att se över hur vi lever – som att besiktiga bilen eller göra en hälsokontroll.

Ingen kan göra allt, men tillsammans kan vi göra stor skillnad!

Att leva klimatsmart…så tråkigt. Det behöver det inte alls vara! Man behöver absolut inte vara asket. Det finns omvänt fördelar med ett mer klimatsmart liv. Ändringar vi gör som är bra CO_2-mässigt sparar ofta pengar. De kan också ge en bättre hälsa och ökad livskvalitet. Ett friskare och billigare liv med mer tid till det du verkligen vill ägna dig åt!

Klimatsmartpyramiden ger dig konkreta tips om hur du - ofta med enkla medel - själv kan bidra till att minska effekterna av klimatkrisen. Mycket gör du säkert redan bra! En utgångspunkt för att minska din påverkan ytterligare kan vara att tänka på vad som är ett reellt behov och vad som är begär, dvs kanske onödig konsumtion. Om behovet eller begäret ger upphov till ett stort CO_2-utsläpp är det smart att tänka på vilka alternativ som finns.

Klimatsmart pyramidens fem nivåer

Pyramidens nivåer representerar olika typer av klimatsmarta åtgärder. Kraven på engagemang ökar ju högre upp du klättrar. Du väljer själv vilka åtgärder du kan och vill göra på respektive nivå.

1. Utan kostnad, utan förändring av vanor

a. Gör en personlig CO_2-check. Då får du insikt om var ditt engagemang gör mest nytta. Prova t.ex. www.klimatkalkylatorn.se eller https://climatehero.se

b. Om din bank eller dina pensions- och försäkringsbolag investerar i fossila bränslen, byt bolag

c. Om du investerar, gör det i företag och fonder med grön profil, samt i företag som har en plan för att snabbt och effektivt ställa om. Företag med en grön profil kan vara en bra investering, i synnerhet på längre sikt

d. Sluta ”gilla” CO_2-utsläppande aktiviteter på sociala medier, t.ex. kompisens flygresa eller kryssning

e. Sopsortera ännu bättre och återvinn mer

f. Välj en elbil när du beställer taxi

g. Välj hotell med en grön policy, se t.ex. svanen.se

h. Förkovra dig. Studera hur klimatet fungerar och påverkas av människan

i. Lägg din röst på politiker som konsekvent och aktivt agerar klimatvänligt

2. Vaneförändringar som sparar pengar

2a Små vaneförändringar

a. Släck belysning, stäng av apparater när de inte används.
Dra ur laddare och apparater på stand-by

b. Använd mindre varmvatten

c. Släng inte mat och dryck – laga god ”restmat”

d. Tvätta inte i onödan och fyll tvättmaskinen

e. Reparera i stället för att slänga, t.ex. hushållsmaskiner, kläder, lädervaror, cyklar

f. Ge presenter i form av saker du har men inte behöver

g. Tänk över ditt verkliga behov innan du handlar

2b Större vaneförändringar

a. Samåk till jobb och evenemang

b. Välj närliggande resmål

c. Minska ditt flygande

d. Undvik kryssningar, om inte fartygets primära uppgift är att transportera gods
e. Dela bil, båt och sommarstuga med andra, t.ex. genom bilpooler och stuguthyrning
f. Hyr ut bostad eller sommarstuga när de inte själv använder dem
g. Köp begagnade varor, t.ex. elektronik (t.ex. Inrego), kläder och möbler
h. Klipp gräset sällan och anlägg en äng för att gynna de pollinerande insekterna

2c Hälsosamma vaneförändringar

a. Gå/cykla i stället för att ta bilen
b. Cykel- eller vandringssemestra utan flyg
c. Plocka bär och frukt och bevara dem
d. Odla grönsaker och örter
e. Ät mindre kött. Ersätt med vegetariskt

3. Åtgärder som kostar

3a Energieffektivisering (vinst på sikt)

a. Om du har hus, förbättra isolering och värmesystem samt överväg solceller
b. Välj LED-belysning och apparater som använder mindre energi när du måste köpa nytt
c. Byt till (begagnad) elbil om du behöver köra mycket eller kör många korta sträckor
d. Byt motorbåten mot (begagnad) segel- eller elbåt

3b Miljöriktigare produktval

a. Köp ekologisk och närproducerad mat
b. Undvik produkter med palmolja
c. Emballera i biobaserad eller återvunnen plast
d. Köp varor av hög kvalitet och så närproducerade som möjligt, t.ex. kläder, möbler och teknikprylar.
e. Välj förnybar el
f. Välj klimatbästa drivmedlet
g. Välj offentlig transport när det är möjligt

4. Aktivt miljöengagemang

a. Engagera dig i arbetet mot klimatförändringarna och för biologisk mångfald. Bli medlem i miljöorganisationer eller stöd dem ekonomiskt

b. Skriv insändare och artiklar för klimat och miljö samt stöd andras insändare och artiklar

c. Dela info om miljöfrågor på sociala plattformar

d. Betala CO_2-kompensation för din konsumtion

e. Åk tåg. I Syd- och Mellaneuropa kan fossilbil med vara lika bra om ni är fyra i bilen.

f. Undvik mat och dryck som fraktats med flyg

g. Låna ut din bostad, sommarstuga, bil och båt till familj och vänner när du inte själv använder dem

h. Påverka din arbetsgivare att bli grönare

5. Nerskalning (Hållbarhet)

a. Semestra inte med flyg eller kryssningsfartyg.

b. Byt till begagnad, mindre bil.

c. Har familjen flera bilar, sälj dem stegvis alla utom en. Samåk mer. Hyr extrabil vid behov.

d. Sälj familjens sista bil. Åk kollektivt och använd bilpool eller hyrbil vid behov.

e. Byt till mindre bostad.

f. Har du flera bostäder, sälj alla utom en. Hyr bostad när du semestrar på annan ort.

g. Sänk temperaturen i bostaden. En tröja och ett par tofflor är mysigt och mycket billigare.

Klimatsmartpyramiden som broschyr

Broschyren kan beställas från Hållbarhetskommittén i Rotarys Distrikt 2365 om du mailar till hu2365@rotary.se .

Om en organisation önskar många exemplar kan vi hjälpa till med underlag för en broschyr.